

Möödunud aasta jaanuaris Moskvas toimunud üleliidulisel naiste kongressil kutsus poetess Rimma Kazakova üles püstitama monumenti nõukogude naisele. Nüüd, mõni päev enne rahvusvahelist naistepäeva, viisid uudistesaaate «Vremja» telekaamerad meid Moskvasse selle monumendi rajamiseks korraldatud tuluöhtule.

Lõpuks ometi oleme teadvustanud — meie naine väärib monumenti.

Pikki aastaid kõnelesime naistest kui töösangarist, ühiskondliku töö aktivistidest. Koduses Eestis olime uhked selle üle, et meil on naiste tööhõive üle 90 protsendi, et tööliste ja teenistujate hulgas mehed naistele alla on jäänud ning et õpetajate, arstide ja teenindajate hulgast leiab mehi veel vaid tikutulega otsides.

Naisarhitekt, naislendur, naistraktorist. Kõlab uhkelt, eks? Millal hakkab nõndasama uhkelt kõlama sõna «ema». Nõnda muretsesid tookord naistekonverentsi delegaadid ja töid hulgaliselt näiteid selle kohta, kui vähe meil siiski naisest hoolitakse, tema tervist hoitakse, tema hinge haritakse.

Meie kangrud töötavad meeskonstruktorite loodud ja meeste jaoks konstrueeritud telgede taga. Aga on teist keegi meeskangrut näinud? Ühe suure tekstiilikombinaadi direktor vastas sellele küsimusele imestunud pilgu ja sõnadega:

«Milline mees telgede taga üle kahe päeva püsiks?»

Naised püsivad ja teenivad ordeneid. Naised püsivad ja teenivad kuulsust veel paljudel aladel, mis pole sugugi naiste jaoks sobivad.

Rahvusvahelise naistepäeva algne sisu oli võitluslik, võitlus rahu, demokraatia ja meeste ning naiste võrdõiguslikkuse eest. Oma võitluslikkust pole päev tänaseni m netanud, kuigi oleme naistepäeva esialgset tähendust emade austamise tseremooniaga mahendanud.

Praegusel töö tunnistamise ja uut moodi elada tahtmise ajal on vaja süda puhtaks rääkida, paigast ära nihutatud mõisted kohale tagasi lükata ning naistepäevgi taas töötavate naiste solidaarsuspäevaks muuta.

Kui palju on meie endigi naiste elus viltu ja valesti.

«Miks teie naised on nii tõsised?» päris läinud aasta lõpul ameeriklannast rahuvõitleja Betty Bumpers.

«Kõnelete oma naiste üliaktiivsusest ning meeste ja naiste võrdõiguslikkusest, aga teie tippjuhtide seas pole ühtegi naist,» heitsid ette Soome Naiste Demokraatliku Liidu delegatsioon liikmed.

Väga palju on meil üksikuid naisi. Ka noori, kellest paljudele on töökollektiivis naistepäeva

puhul antud õis selle päeva ainuke.

Ja meie armsad vanad naised. Sõdurilised, ikka veel poegi ootavad emad, elukäänudest vintsutatud vanainimesed. Üksindus ei tähenda elu kolkakülas või metsasügavuses, üksi võib olla ka suure kivimaja korterirägus. Neile võlg-neme õisi meie kõik, aga kahjuks ei tõtta me oma võlga jooksupalu tasuma ning naistepäevaõnnitlus jõuab tänagi paljude vanainimesteni vaid raadiodiktori suu läbi.

«Ülistagem naist kui ema, kelle armastus ei tunne takistusi, kelle rinnaga on üles kasvatatud kogu maailm. Kõik kaunis, mis on inimestes päikesekiirtest ja emapiimast, toidab meid armastusega elu vastu.» Nii on öelnud kirjanik Maksim Gorki.

Ehk on aeg tõepoolest küps, et koos monumendiga naistele saaksime kalendrisse emade austamise päeva. Siis oleks meil 8. märtsil rohkem võimalusi oma naiste õigustest kõnelda, neid koguni välja võidelda.

Aimi PAALANDI,
Nõukogude Naiste Komitee liige,
ajakirja «Nõukogude Naine» peatoimetaja

(ETA)